

§ 239

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallintojohtajan vahingonkorvauspäätöksestä 25.8.2021 § 28 (kiinteistövahinko)

HEL 2021-002536 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallintojohtajan vahingonkorvauspäätöksestä 25.8.2021 (28 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintojohtaja on 25.8.2021 (28 §) päätöksellään hylännyt vahingonkorvausvaatimuksen, jolla hakija on vaatinut kaupungilta korvausta rottien aiheuttamista vahingoista hakijan omistamalle kiinteistölle. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan 18 636 euron suuruisen vaatimuksensa vahingonkorvauksesta omistamallaan kiinteistöllä osoitteessa Petaksentie 17, 00630 Helsinki (Pirkkola) ilmenneisiin, rottien aiheuttamiin kiinteistövahinkoihin liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan, että kaupungin ympäristöterveysyksikkö on, tietoisena alueen rottakannan runsastumisesta erityisesti vuoden 2016 jälkeen, laiminlyönyt kunnolla ja oikeanlaisella menetelmällä selvittää runsastumisen syitä ja eläinten määriä sekä syyllistynyt virheelliseen menettelyyn rajoittaessaan toimenpiteensä pelkästään alueen kiinteistöjen tiedottamiseen, kun vahinkojen torjunta hakijan mielestä edellyttäisi koko alueen rottakannan supistamista. Hakija toteaa, että mm. raidejokerin työmaan aiheuttama rottien liikkumisen lisääntyminen olisi edellyttänyt kaupungilta enemmän tarkastuksia ja ohjeistuksia tonttien omistajille. Hakija epäilee, että kaupungin suorittamat tiedotukset eivät ole kaikilta osin menneet perille. Hakija katsoo, että mm. näistä syistä kaupunki on tuottamuksellisesti laiminlyönnellään ja virheillään aiheuttanut hakijalle kiinteistön omistajana taloudellisen vahingon.

Perustelut

Lautakunta viittasi hallintojohtajan päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja asiassa saatuun uuteen selvitykseen sekä yhtyy hallintojohtajan asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta seikkaa, joka antaisi aihetta ratkaisun lopputuloksen muuttamiseen.

Hakijalle on 21.9.2021 oikaisuvaatimuksen yhteydessä tehdyn tietopyynnön johdosta toimitettu sähköpostitse selvitys kaupungin ympäristöterveysyksikön vuoden 2020 aikana toimittamasta viidestä rottatiedotteesta alueella. Hakijan kaupungin palautejärjestelmään 23.11.2021 tekemän ilmoituksen perusteella on lisäksi suoritettu jakelu ympäristön kiinteistöille. Tästä jakelusta on ympäristötarkastajan toimesta tiedotettu hakijalle palautejärjestelmän kautta annetulla vastauksella.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että terveydensuojelulain (763/1994) säännösten kautta. Yleinen vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää syylistymistä säädettyjen velvoitteiden laiminlyöntiin tai niiden suorittamiseen huolimattomasti tai virheellisesti. Kaupungille säädetyt velvoitteet sisältyvät tässä tapauksessa lähtökohteisesti terveydensuojelulain 6 §:ään, jonka mukaan kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. Edistämisen keinoina lain 6 §:ssä mainitaan terveydensuojelua koskeva tiedottaminen sekä ohjauksen ja neuvonnan järjestäminen. Normia, joka velvoittaisi kunnan yleisesti alentamaan esim. tuhoeläinkantaa määrätylle tasolle, ei ole olemassa.

Terveydensuojelulain 31 §:n mukaan tuhoeläinpoistojärjestäminen kuuluu kiinteistön omistajalle tai haltijalle. Helsingin kaupunki vastaa torjunnasta hallinnoimillaan kiinteistöillä ja yleisillä alueilla, kuten puistoissa.

Postinumeron 00630 alueella (Pirkkola ja Maunula) ympäristöterveysyksikkö on tiedottanut rottiiin liittyen vuoden 2020 aikana yhteensä viisi kertaa eli 18.2.2020, 31.3.2020, 5.5.2020, 17.8.2020 sekä 2.11.2020. Postinumeron alueelta oli vuoden 2020 aikana tullut yhteensä seitsemän ilmoitusta eli lähes jokainen alueelta tullut havainto on johtanut tiedotukseen. Tämä on todettu myös Aluehallintoviraston (AVI) päätöksessä 6.9.2021 ESAVI/6478/2021 hakijan hallintokantelun johdosta. AVI:n ratkaisun lopputulos on, että AVI ei ole todennut terveydensuojeluviranomaisen tai viranhaltijoiden toiminnassa lainvastaisuutta tai muutoin moitittavaa ja että kantelu ei anna aluehallintovirastossa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Myös hakijan 23.11.2021 kaupungin palautejärjestelmän kautta tekemän uuden ilmoituksen jälkeen kaupungin ympäristöterveysyksiköstä

on toimitettu 61 kiinteistölle Petaksentie 17:n ympäristössä tiedotteet havainnoista.

Rottatiedotteessa kaupunki tiedottaa alueelta tulleista rottahavainnoista ja toteaa niiden olevan tuhoeläimiä, jotka voivat saastuttaa elintarvikkeita, levittää tarttuvia tauteja ja aiheuttaa jyrsintävaurioita erilaisille rakenteille. Tiedote sisältää yleisimmin ohjeita ennaltaehkäisyyn (esim. ravinnon ja suojan tarjoaminen estettävä), suosituksen lintujen ruokinnan oikeantyyppiseen järjestämiseen sekä ohjeen siitä, kuinka rottia voidaan säädösten mukaisesti vähentää (loukut; tuholaiistorjunta-aineiden käyttö on EU-lainsäädännön myötä sallittua vain tuhoeläintorjunnan ammattilaisille). Tiedotusta on tehty sekä alueellisesti että yksittäisille kiinteistöille. Tiedote ei ole vastaanottajaa juridisesti velvoittava asiakirja eikä niitä toimiteta kiinteistöille saantitodistuslähetyksinä vaan tavallisella postilla tai sähköpostitse. Tiedotteet 18.2.2020 jakoalueelle, joka pitää sisällään myös hakijan kiinteistön osoitteessa Petaksentie 17, on kiinteistörekisterin toiminnassa olleen häiriön takia kuitenkin jouduttu jakamaan poikkeuksellisesti käsin ympäristöntarkastajan toimesta.

Viranomaisen harkitsee tapauskohtaisesti, mille alueelle jakelu suoritetaan ja myös tiedotteen sisältö saattaa tapauskohtaisesti vaihdella riippuen esim. siitä, mistä tuholaiosten esiintymisen on arveltu kulloinkin johtuvan. Suuntaa-antavana käytäntönä on yleisesti pidetty jakoaluetta 100 metrin säteellä ilmoitetusta kohteesta.

Kuten hallintojohtajan päätöksessä todetaan, terveydensuojeluviranomainen voisi yksittäistapauksessa myös määrätä yksittäisen kiinteistön omistajaa tai haltijaa ryhtymään toimenpiteisiin rottien hävittämiseksi ja antaa kieltoja ja määräyksiä yksittäisille tahoille (terveydensuojelulaki 31 § ja 51 §). Käsillä olevassa tapauksessa ei tällaista yksittäistä tahoakaan ole tullut ilmi. Näyttöä siitä, että hakijan kiinteistön rottatilanne olisi siinä määrin jonkin muun yksittäisen tahon (kuten työmaan) aiheuttama, että kaupungin terveydensuojeluviranomaisen olisi ollut perusteltua antaa asiasta kieltoja tai määräyksiä sanotulle taholle, ei ole esitetty.

Saadut selvitykset osoittavat, että kaupunki ei ole laiminlyönyt veloitteitaan eikä ole toiminut asiassa virheellisesti tai huolimattomasti. Kaupunki on pyrkinyt hillitsemään rottakantaa monin tavoin tiedottamisella, valvonnalla ja neuvonnalla sekä omalla vastuullaan olevien alueiden puhtaanapidolla. Rottiin liittyvien ongelmien hoitaminen varsinaisten torjuntatoimenpiteiden osalta on lähtökohtaisesti kiinteistön omistajan tai haltijan vastuulle kuuluva tehtävä.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole velvollinen korvaamaan hakijan kiinteistöllä syntyneitä, vahinkoeläinten aiheuttamia vahinkoja.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että toimialan hallintojohtajan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §

Terveysuojelulaki (763/1994) 6 §, 7 §, 31 §, 51 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 11 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 310 24512
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 6.9.2021
- 2 Oikaisuvaatimus 6.9.2021, saate
- 3 Oikaisuvaatimus, täydennys 5.10.2021
- 4 Oikaisuvaatimus, täydennys 5.10.2021, saate
- 5 Oikaisuvaatimus, täydennys 25.10.2021, saate
- 6 Oikaisuvaatimus, täydennys 25.10.2021, liite, Käyntiraportti, Rentokil, 25.10.2021
- 7 Vahinhonkorvausvaatimus, täydennys 23.11.2021
- 8 Vahingonkorvausvaatimus, täydennys 23.11.2021, liitteet, tarkastusraportit
- 9 Oikaisuvaatimus, täydennys 12.1.2022, saate
- 10 Oikaisuvaatimus, täydennys 12.1.2022, kirjeenvaihto ympäristöterveysyksikön kanssa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostitse 28.8.2021. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 7.9.2021 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 310 24512
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 6.9.2021
- 2 Oikaisuvaatimus 6.9.2021, saate
- 3 Oikaisuvaatimus, täydennys 5.10.2021
- 4 Oikaisuvaatimus, täydennys 5.10.2021, saate
- 5 Oikaisuvaatimus, täydennys 25.10.2021, saate
- 6 Oikaisuvaatimus, täydennys 25.10.2021, liite, Käyntiraportti, Rentokil, 25.10.2021
- 7 Vahinhonkorvausvaatimus, täydennys 23.11.2021
- 8 Vahingonkorvausvaatimus, täydennys 23.11.2021, liitteet, tarkastusraportit
- 9 Oikaisuvaatimus, täydennys 12.1.2022, saate
- 10 Oikaisuvaatimus, täydennys 12.1.2022, kirjeenvaihto ympäristöterveysyksikön kanssa

Oheismateriaali

- 1 ESAVI Päätös 6.9.2021 6478_2021
- 2 Vastaus tietopyyntöön 21.9.2021 sis. 5 liitettä
- 3 Jaetut rottatiedotteet 31.3.2020, 5.5.2020, 17.8.2020 ja 2.11.2020
- 4 Yleinen rottatiedote vuodelta 2020
- 5 Kartta rottatiedotteiden jakoalueesta 18.2.2020
- 6 Karttakuva jakoalue 17.8.2020
- 7 Karttakuva jakoalue 2.11.2020

12.04.2022

Asia/8

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallintojohtaja 25.08.2021 § 28

HEL 2021-002536 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintojohtaja päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 24.2.2021 esittänyt kaupungille 18 636 euron suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija kertoo, että rotat ovat aiheuttaneet hakijan kiinteistössä monenlaista vahinkoa, kuten tulipalon riskin sekä vahinkoa rakenteille. Hakija vaatii korvausta mm. torjunta- ja korjauskustannuksista. Hakemuksen liitteenä hakija on toimittanut laskuja, tarkastusraportin sekä valokuvia.

Asian aikaisempi käsittely

Asiaa on käsitelty Helsingin kaupungin ympäristöterveysyksikössä ennen korvausvaatimuksen saapumista. Hakija on ollut 27.1.2020 yhteydessä Helsingin kaupungin ympäristöpalveluihin rottahavaintoihin liittyen. Seuraavan kerran hakija on ollut ympäristöpalveluihin yhteydessä 7.12.2020 kaupunkiympäristön palautejärjestelmän kautta. Kirjeenvaihdon jälkeen hakija on toimittanut Helsingin kaupungin kirjaamoon selvityspyynnön 28.12.2020 sekä selvityspyynnön täydennyksen 29.12.2020. Hakija pyytänyt selvitystä siitä, millaisiin terveydensuojelulain 6 §:n, 7 §:n ja 31 §:n edellyttämiin toimenpiteisiin ympäristöterveysyksikkö ja muut Helsingin kaupungin viranomaiset ovat alueella ryhtyneet sekä kuinka toimenpiteiden vaikutuksia on seurattu.

Hakijan selvityspyyntöön on vastattu 29.1.2021 lähetetyllä kirjeellä. Hakija on myöhemmin ilmoittanut sähköpostitse, että ei ole kaupungin

toimintaan tyytyväinen ja on tämän vuoksi tehnyt kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen.

Sovellettava lainsäädäntö

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan se, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Tämä tarkoittaa, että vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytyy syyllistyä jonkinlaiseen laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn.

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. Kunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä terveydensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa. Terveydensuojelulain 7 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (kunnan terveydensuojeluviranomainen). Terveydensuojelulain 31 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön tai yleisen alueen omistajan tai haltijan ryhtymään tarvittaessa toimenpiteisiin terveyshaittaa aiheuttavien mikrobien ja vahinkoeläinten hävittämiseksi kiinteistöltä tai yleiseltä alueelta. Terveydensuojelulain 51 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (kunnossapitolaki) 11 §:n mukaan kunnan hallinnassa oleva tori, katuaukio, puisto ja muu niihin verrattava yleinen alue on kunnan pidettävä siistinä ja terveydellisesti tyydyttävänä.

Asian oikeudellinen arviointi

Tuottamus syntyy siitä, että on rikottu jotain sellaista normia, joka määrittää oikean toimintatavan. Vahinkoeläinten torjuntaan liittyviä velvoitteita on säädetty kunnille ensisijaisesti terveydensuojelulaissa. Myös puhtaanapidolla on vaikutusta vahinkoeläinten torjuntaan. Puhtaanapitoa koskevista velvoitteista säädetään kunnossapitolaissa.

Terveydensuojelulain sääntelyssä keskitytään terveyshaittojen vähentämiseen. Laki velvoittaa terveydensuojeluviranomaista ryhtymään toimiin silloin, kun vahinkoeläimistä aiheutuu terveyshaittaa. Sen sijaan lainsäädännöstä ei voida johtaa sellaista kaupunkia sitovaa normia, joka velvoittaisi kaupunkia yleisesti alentamaan rottakantaa tietyille tasolle. Kaupunki on kuitenkin omalta osaltaan pyrkinyt hillitsemään rottien esiintymistä.

Yleisille alueille voidaan tilata tuholaistorjuntaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella, kuten esimerkiksi kaupunkilaisten ilmoitusten johdosta. Yleisillä alueilla torjunta on kuitenkin haastavaa useasta erisyystä. Ensinnäkin alueet ovat laajoja ja torjuntaa voidaan käytössä olevilla menetelmillä tehdä vain pistemäisesti. Lisäksi rotat ovat neofobisia eli ne karttavat uusia asioita elinympäristössään, mikä tekee loukuilla pyydystämisen haastavaksi. Myrkyn käyttöä on lainsäädännössä rajoitettu vahvasti ja sitä vältetään turvallisuussyistä. Joskus voi myös käydä niin, että ammattimainenaan torjuja ei havaitse ilmoitetulla alueella jälkiä rotista, jolloin käynti jää tuloksettomaksi. Haasteista huolimatta torjuntaa tehdään mahdollisuuksien mukaan. Torjuntaa myös kehitetään jatkuvasti.

Edellä kuvatuista haasteista johtuen rottien torjunnassa on tärkeää vaikuttaa myös rottien esiintymisen syihin, kuten roskaamiseen ja runsaaseen lintujen ruokintaan. Tämä tapahtuu käytännössä tiedottamisen ja neuvonnan avulla. Neuvonnasta säädetään yleisellä tasolla myös terveydensuojelulaissa, jossa kunnille on asetettu terveydensuojelua koskevan ohjaajan ja valvojan rooli. Tässä tapauksessa kaupunki on toteuttanut niitä tiedottamis-, ohjaus- ja valvontatehtäviä, jotka terveydensuojelulaissa on kaupungille asetettu. Kaupunki on seurannut alueelta tulevien ilmoitusten määrää, antanut kiinteistönomistajille neuvontaa ja lähettänyt rottiin liittyviä tiedotteita. Hakijan naapurustoon, mukaan lukien hakijan osoitteeseen, on lähetetty tiedote 18.2.2020. Muihin saman postinumeroalueen osoitteisiin on lähetetty tiedotteet 31.3.2020, 5.5.2020, 17.8.2020 ja 2.11.2020. Rottien torjuntaan liittyvää ohjeistusta annetaan myös mm. kaupungin verkkosivuilla.

Jos rottien katsotaan aiheuttavan terveyshaittaa, terveydensuojeluviranomainen voi määrätä kiinteistön tai yleisen alueen omistajaa tai haitan aiheuttajaa ryhtymään toimenpiteisiin rottien hävittämiseksi. Tämä kuitenkin edellyttää, että on olemassa jokin terveyshaittaa aiheuttava epäkohta tai taho, jonka voidaan osoittaa aiheuttavan terveyshaittaa ja johon määräyksen voi kohdistaa. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kiinteistöllä ruokitaan rottia. Tässä tapauksessa esille ei ole tullut toimintaa, jonka voisi kohdistaa tiettyyn tahoon, joten myöskään määräyksiä ei ole voitu antaa. Vaikka esimerkiksi rakennustyömaat voivat väliaikaisesti aiheuttaa rottien liikehdintää, rakennustyömaan aloittaminen ei ole sellaista terveyshaittaa aiheuttavaa toimintaa, johon määräys voitaisiin kohdistaa.

Kaupunki huolehtii lisäksi puhtaanapitoa koskevista velvoitteistaan mm. tyhjentämällä säännöllisesti roskakoreja ja siivoamalla puistoja sekä muita yleisiä alueita tarpeen mukaan.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kaupunki pyrkii hillitsemään rottakantaa monin eri tavoin, kuten torjuntatoimenpiteillä, tiedottamisella, neuvonnalla ja puhtaanapidolla. Kaupunki ei katso laiminlyöneensä laissa säädettyjä tehtäviään eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §

Terveydensuojelulaki (763/1994) 6 §, 7 §, 31 §, 51 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 11 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 30.12.2020 § 53

Lisätiedot

Katri Lindman, avustava lakimies, puhelin: 310 28693
katri.lindman(a)hel.fi